

דף טז.

עין משפט א.ב.

או"ח סימן תקכז פ"ד

ה. ד. וצריך שיהיה התבשיל זה דבר שראוי ללפת בו את הפת, וא"כ דייסא לא הוי תבשיל ^ה לענין זה.

עין משפט ג.ד.

או"ח סימן תקכז פ"ה

ה. ה. התבשיל יכול להיות צלי שלוק או כבוש ^ו או מעושן אפי' מן דגים קטנים שהדיחן במים חמים וזה בישולן, הרי זה סומך עליהן. ה"ה שסומך על תפוחים מבושלים ^ז.

הגה: או שאר מיני פירות מבושלים.

ו. ו. סומך מערב יו"ט בעירוב תבשילין אפילו על העדשים שבשולי הקדרה, וכן על השמנונית שנדבקה בסכין ^ח וגררה ויש בזה כזית.

ה. ה. דאין זה ראוי ללפת בו הפת, ואפי' במקום שמלפתין בה הפת בטלה דעתם ואפי' בדיעבד שעירב בה הוי כלא עירב כלל. כה"ח אות כ"ו, ומ"ב אות י"ב.

ו. תפוחי אדמה שרגילים לאכול אותם לשבוע ולא ללפת הפת לא מהני וכן קטניות כגון ארס וכדומה, ובכל זה הולכים אחרי מנהג המקומות. כה"ח אות כ"ז.

ו. והיינו שיהיה ראוי לאכילה ע"י כך. מ"ב אות ט"ו.

ז. אבל במלוח אפי' שראוי לאכילה אין מערבין בו. מ"א ס"ק ג' דמליחה לא הוי בישול. ובתשובת חכם צבי סי' ק"ל כתב דלכתחילה יש להחמיר ולהניח מבושל ע"י האש ממש, ובדיעבד סומכין בין על כבוש בין על מליח כיון דערובי תבשילין מדרבנן, אבל בח"א פסק דאין לערב במליח. כה"ח אות ל"ב.

ז. אם דרך אותו מקום ללפת בהם הפת. מ"א ס"ק ד'. מ"ב אות י"ח.

ח. ודוקא שנעשה בערב יו"ט, אבל כמה ימים קודם לא מהני דלא מוכחא מילתא שזה לכבוד שבת. אבל בטור כתב דמהני בכל ענין. כה"ח אות ל"ז. ועל העדשים שמועיל היינו במקום שמלפתין בהם את הפת. מ"א ומ"ב שם.

עין משפט ה.

יו"ד סימן קיג סעיף יב

יב. דגים קטנים שמלחן ישראל או נכרי הרי הן כמו שנתבשרו מקצת בישול ואם צלאן נכרי אח"כ מותרים ^ט, אבל דגים מלוחים גדולים שאינם נאכלים אלא ע"י הדחק ע"כ אם צלאן הנכרי אסורים ויש מתירין ^י.

הגה: ה"ה כל דבר שנאכל חי ע"י הדחק ^כ ובישלו עכו"ם דינו כדגים גדולים, ובשר מלוח אינו נאכל כלל כמות שהוא חי ואסור ^ל אם נתבשל ע"י עכו"ם.

עין משפט ו.

או"ח סימן תקכז סעיף ה

עיינ לעיל עין משפט ג.ד.

ט. מימרא דרב אסי אמר רב בע"ז ל"ח, והיינו דגים לא קטנים ממש דבהם אין בישולי עכו"ם שאינם עולים על שולחן מלכים אלא קצת גדולים, אבל הב"ח כתב שמה שאמרו בגמ' דגים קטנים אינם עולים על שולחן מלכים היינו שבאותו מין יש גדולים ג"כ אבל אם כל המין כולם קטנים עולים על שולחן מלכים הם וא"כ כאן היינו קטנים ממש. ש"ך ס"ק ט"ז.

ואף שעושים קצת קמח אין זה עיקר אלא בשביל שלא ידבקו במחבת וע"כ אין בהם משום בישולי גוים מצד הקמח. פר"ת אות י"ד. והטעם שמותרים כיון דבמליחה לא גזרו ובמליחתם הראשונה כבר נתקנו וראוים לאכילה הוי כדבר חי שראוי לאוכלו חי שאין בו בישולי עכו"ם.

י. וסברא ראשונה עיקר, וכ"ה דעת השו"ע בסתם ויש, אלא דהביא דעת המתירין לסמוך עליהם במקום הפ"מ או שעת הדחק.

כ. וחבושים וערמונים אינם נאכלים חיים אלא בשעת הדחק ויש בהם משום בש"ג, ויש מדינות שרוב אכילתן חיים וכל מקום כמנהגו. ש"ך ס"ק י"ז.

ל. אם לא שמלחו הרבה ושהה במלחו זמן רב עד שראוי לאכילה דאז אין בו בש"ג. ט"ז ס"ק י"ג.

דף טז:

עין משפט א.ב. אר"ח סימן תקכו פעיף ג

ג. שיעור התבשיל הוא כזית^מ, בין לאחד בין לאלפים בין בתחילתו בין בסופו^נ.

הגה: ויש מצריכין לכתחלה^ס כביצה בפת, וכן נוהגין לכתחלה.

עין משפט ג. אר"ח סימן תקכו פעיף ה

עין לעיל דף טז. עין משפט ג.ד.

עין משפט ד.ה. אר"ח סימן תקכו פעיף ט

מ. י. צריך דעת המניח העירוב שיכוון להוציא לאחר, אבל א"צ דעת מי שהניחו בשבילו^ע, רק שיודיעהו ביו"ט^פ קודם שהתחיל לבשל לצורך השבת.

הגה: ואם דרך גדול העיר להניח עליהם סומכים עליו בסתמא.

מ. ויש לזהר שלא לקחת פת ועצם שפל דעושין המצוה בכיזוי, אלא יקח פת ותבשיל חשוב כגון חתיכת דג או חתיכת בשר.

ו. וי"א דטוב לעשות ביצים שלוקים קשים שזה מתקיים במקומות חמים. בן איש חי פ' צו אות א'. אך היום שיש ב"ה מקרר ודאי שטוב שיניח דבר חשוב כגון חתיכת בשר וישמור אותו במקום קריר או במקרר.

נ. דהיינו אם נאכל ממנו ונשתייר ממנו כזית מותר לבשל ולאפות עליו, וקמ"ל דאפי' שהניח כשיעור בדיעבד לא מהני אם לא נשאר כזית. מ"ב אות ט'.

ס. היינו קודם שעשה העירוב, אבל אם כבר עשה בכזית א"צ להוסיף לכביצה גם לכתחילה. מ"ב אות י'.

ע. דזכין לאדם שלא בפניו ושלא מדעתו.

פ. ולא מספיק אומדן דעת שודאי הניח גם בשבילו. ט"ז ס"ק י'. ובנוסח כמה סידורים שאומר המערב יהיה שרי לנא "ולכל ישראל הדרים בעיר הזאת" לאו כלום הוא שהרי צריך לזכות להם כדין ע"י מי שראוי לזכות. ועיין בכה"ח אות ס"ו.

עין משפט ו.

או"ח סימן תקכז פ"ה ז

עין לעיל דף טו: עין משפט ו

עין משפט ז.

או"ח סימן תקכח פ"ה ב

ב. יו"ט שחל להיות בערב שבת אין מערבין לא עירובי חצירות ולא עירובי תחומין^ז, ואפי' הניח עירובי תבשילין^ק. אבל אם נזכר ביו"ט הראשון משני ימים של גלויות^ר שלא עירב, יכול לערב על תנאי^ש עירובי חצירות, אבל עירובי תחומין אין מניחין אותו ביו"ט בתנאי.

צ. לצורך השבת. דעירובי חצירות, מחזי כמתקן. ועירובי תחומין קונה שביתה ומיחזי כקונה בית ביו"ט. כ"כ בלבוש.

ק. דעירובי תבשילין לא מהני אלא לצורך סעודה, והדלקה בכלל צורך סעודה היא, אבל עירובי חצירות ותחומין לאו צורך סעודה הם. לבוש.

ר. אבל לא בב' ימים דר"ה דיומא אריכתא הם.

ש. ולא יברך על עירוב בתנאי. כה"ח אות י"ב.